

مرکز آموزشی درمانی امین اصفهان

تومور مغزی

تهیه کننده: واحد آموزش سلامت

تایید کننده: کمیته آموزش بیمار

تاریخ تهیه: 1403

منابع: ClinicalKey، WebMD، Mayo clinic

شرح بیماری:

تومورهای مغزی ضایعات فضاگیری هستند که سبب ایجاد فشار، تهاجم و یا تخریب بافت های احاطه کننده مغز و ساختمان های عصبی می شوند. تومور مغزی می تواند در هر سنی اتفاق افتد و می توانند اولیه، متاستاتیک و یا دارای منشأ پیش رونده باشند. در بالغین بیشترین میزان شیوع بین 40 تا 60 سالگی است. در کودکان اکثر تومورهای مغزی قبل از 1 سالگی و یا بین سنین 2 تا 12 سالگی اتفاق می افتد. تومورها بر اساس خصوصیات بافت شناسی و درجه بدخیمی طبقه بندی می شوند. پیش آگهی بستگی به نوع تومور و وضعیت سلامت بیمار دارد.

علائم:

یکی از اولین علائم و نشانه های تومور مغزی، خاصیت غافلگیرکنندگی آن است.

سردرد: موضعی یا عمومی

تشنج

تغییرات شعوری، رفتاری و شخصیتی: عدم آگهی به زمان و مکان، عدم توانایی در اجرای دستورات، تحریک پذیری، فراموشی، کاهش حافظه، اختلال در قضاوت

کاهش سطح هوشیاری، گیجی و یا کما

سرگیجه که با تغییر پوزیشن (وضعیت)

تغییرات بینایی: دوبینی، اختلال میدان بینایی، کاهش قدرت بینایی.

علائم گوارشی مانند تهوع، از دست دادن اشتها و استفراغ

کاهش قدرت حرکتی: همی پارزی و همی پلژی (فلج نیمه بدن)

آغازی

اختلال در راه رفتن: اختلال در حفظ تعادل، عدم هماهنگی در حرکت

اختلالات شنوایی

اختلالات حسی: هیپراستزی (حساسیت زیاد به لمس یا درد)، پاراستزی (گزگز یا خواب رفتگی اندام)، اگزوزی (عدم توانایی در تشخیص)، آپراکسی (عدم توانایی در به کار بردن اشیاء)، آگرافی (عدم توانایی در نوشتن) و استرگنوزیس (درک و تشخیص از طریق حس لامسه)

اختلال عملکرد اعصاب جمجمه ای

علل شایع:

علت تومورهای مغزی ناشناخته است. بعضی از تئوری ها شامل عوامل ژنتیک، هورمونی، فاکتورها یا مواد شیمیایی، اشعه، تروما (ضربه)، ویروس ها و رژیم غذایی هستند.

عوارض احتمالی:

تومورهای مغزی در صورتی که درمان نشوند می توانند عوارضی از جمله مشکلات حرکتی، مشکل در تکلم و ادراک، تمرکز، افزایش فشار داخل جمجمه و ... را به دنبال داشته باشند.

تشخیص:

تصویربرداری از جمجمه

سی. تی. اسکن مغز: برای تعیین محل تومور و تشخیص اندازه ی آن و برای بررسی از نظر ادم مغز

آبزیوگرافی مغز: بررسی عروق تومور و عروق اطراف تومور.

ام. آر. آی. (MRI): برای تعیین اندازه و محل تومور و وضعیت عروقی تومور و ادم مغزی

- بیوپسی (نمونه برداری) مغز: برای بررسی تومور از نظر بافت شناسی و تعیین درجه تومور
- اندازه گیری فشار داخل جمجمه
- آزمایش چشم: در صورتی که تومور در بخش پیشانی مغز تشکیل شده باشد، عصب بینایی که چشم را به مغز متصل می کند کمی دچار برآمدگی می شود.
- معاینه عصبی: چک کردن قدرت عضلانی، رفلکس و حافظه و تشخیص احساس گرما از سرما بر روی پوست (آزمون احساس)

♦ درمان:

- درمان اختصاصی بسته به نوع تومور، محل و میزان دسترسی به آن و همچنین میزان حساسیت تومور به اشعه انجام می شود.

♦ درمان غیر جراحی:

- رادیوتراپی (پرتو درمانی)
- شیمی درمانی

♦ درمان جراحی:

- برداشتن تومور از طریق جراحی
- جراحی با استفاده از لیزر
- میکروسرجری
- شنت بطنی - دهلیزی یا بطنی - شکمی برای تخلیه مایع مغزی - نخاعی (CSF)

♦ درمان های جایگزین:

- در مورد ترکیب این گونه درمان ها با پزشک صحبت کرده و مطمئن شوید که این روش های درمانی مضر نبوده یا داروهای تجویز شده تداخل ندارند.

- یوگا، تکنیک های آرام سازی و بیوفیدبک به کاهش استرس کمک می کنند. طب سوزنی جهت کم کردن عوارض جانبی داروها و گیاهان دارویی مانند استرالاگوس و پنجه ی گربه باعث تحریک سیستم ایمنی می شود.

♦ فعالیت:

- بیمار را به ادامه عملکردش (حرفه ای و اجتماعی) تا حد ممکن تشویق کنید تا از محرومیت حسی و انزوای اجتماعی بیمار اجتناب شود.
- بیمار را تشویق کنید تا جهت انجام فعالیت هایش در صورت نیاز کمک بگیرد.

♦ رژیم غذایی:

- پیروی از رژیم تجویز شده توسط پزشک
- مصرف مایعات فراوان

♦ دارو:

- کورتیکواستروئیدها مانند دگزامتازون (دکادرون): برای کنترل ادم مغزی و کاهش فشار داخل جمجمه دیورتیک های اسموتیک: برای کاهش ادم مغزی

- ضد استفراغ ها: برای به حداقل رساندن تهوع و استفراغ
- محدودیت مصرف مایعات: جهت پیشگیری از ادم مغزی

♦ دارو:

- کورتیکواستروئیدها مانند دگزامتازون (دکادرون): برای کنترل ادم مغزی و کاهش فشار داخل جمجمه

- دیورتیک های اسموتیک: برای کاهش ادم مغزی

- ضد تشنج ها مانند فنی توئین (دیلانتین): برای پیشگیری از تشنج

- H2 بلاکرها مانند سایمتیدین یا رانیتیدین: برای پیشگیری از زخم های استرسی

- آنتی اسپیدها

- مسکن ها: برای تسکین درد

- ضد استفراغ ها: برای به حداقل رساندن تهوع و استفراغ

- محدودیت مصرف مایعات: جهت پیشگیری از ادم مغزی

♦ در چه شرایطی به پزشک مراجعه نمائید؟

- در صورت مشاهده موارد زیر به پزشک مراجعه کنید
- حملات تشنج

- تغییر در سطح هوشیاری

- تغییرات رفتاری و عصبی

- تغییرات تنفسی

- عفونت همراه با تب

- خونریزی

- زخم استرسی: نفخ شکم، درد، استفراغ، مدفوع قیری رنگ